

Boek Help! Te veel kinderen vallen uit op school
Auteur Guy Stevens

Auteur en voormalig gymleerkracht Guy Stevens ziet dat steeds meer leerkrachten constateren dat jonge kinderen mindere leerprestaties en meer leer- en gedragsproblemen vertonen. In dit boek 'Help! Te veel kinderen vallen uit op school' geeft hij inzicht in de schoolrijpheid, de breinontwikkeling en het belang van het stimuleren van een goede motoriek. Door gericht oog te hebben voor de ontwikkeling van het jonge kind en aan hun ontwikkelingsbehoeften tegemoet te komen, kunnen problemen op latere leeftijd worden verkleind.

Nature of nurture?

Het leervermogen van het kind wordt voor een deel bepaald door de natuurlijke begaafdheid van het kind. Voor het grootste deel wordt dit ingevuld door de ontwikkelingskansen van de omgeving van het kind. Het kinderbrein groeit allereerst door veel natuurlijke ervaringskansen zoals beweging, zintuigelijke ervaring en veel sociaal contact vanaf de geboorte. Daarnaast heeft ieder kind zijn eigen unieke tijd nodig om schoolrijp te worden. Dit schommelt tussen de vijf en acht jaar. Wanneer kinderen voldoende ervaringskansen en tijd krijgen, kan een aanzienlijk deel van de leer- en gedragsproblemen preventief worden voorkomen.

Aanwijzingen van schoolrijpheid

In het boek wordt uitgebreid ingegaan op schoolrijpheidsindicaties. Samenvattend kunnen we stellen dat schoolrijpheid zich kenmerkt door de volgende aspecten:

- Het kind is in staat om opdrachten en informatie waar te nemen, te verwerken en te integreren met eerder verworven kennis
- Het kind kan zich concentreren
- Het kind is in staat om tekeningen, zijn naam en eventueel cijfers en letters niet meer te spiegelen of in de verkeerde volgorde te plaatsen
- Het kind is in staat om details te zien en logisch en abstract te denken

Beweging is een magische toverstok!

Wanneer kinderen vanaf de geboorte veel bewegen worden hersenverbindingen aangelegd die fundamenteel zijn voor het leerproces. Het is daarom belangrijk dat (jonge) kinderen volop worden gestimuleerd om te bewegen. Kinderen in groep 1 en 2 hebben minstens drie uur per dag aan basismotoriek nodig. Het symmetrisch en gekruist bewegen laat beide hersenhelften goed samenwerken. Het gekruist bewegen is belangrijk voor het lateralisatieproces. Dit heeft effect op het leren lezen, rekenen en het vlot kunnen oplossen van vraagstukken. Gekruist bewegen stimuleer je door kinderen te laten kruipen, klimmen, klauteren en evenwichtsoefeningen uit te laten voeren.

Het meest gevorderde niveau van beweging is het vermogen om volledig stil te staan. Zolang ene kind niet in staat is om zijn evenwicht te bewaren, beschikt het niet over de lichamelijke vaardigheden om in een klaslokaal te kunnen leren.

Voor de fijne motoriek is het belangrijk dat *beide* handen en vingers worden gestimuleerd, zoals bij het rijgen van kralen. Het goed kunnen samenwerken van de handen is belangrijk voor het leren schrijven. Ook de oog-hand coördinatie is belangrijk voor het schrijfproces.

Wanneer het ergens is misgelopen in de ontwikkeling is het belangrijk om te achterhalen waar het precies is misgelopen. Het is belangrijk om vanaf dat punt te starten met de ontwikkelingsstimulatie.

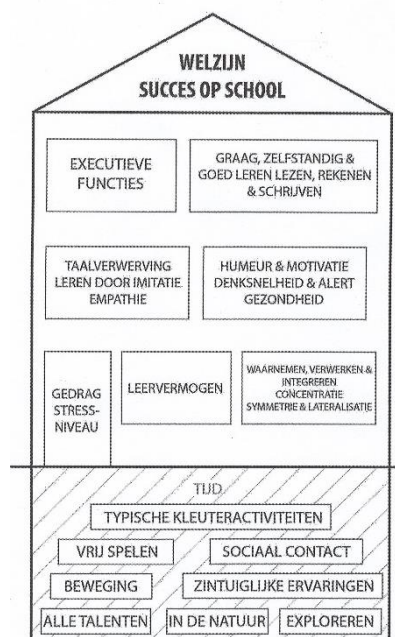
Werk samen met de ouders

Het is belangrijk dat ouders extra ontwikkelingsstimulatie via beweging, zintuiglijke ervaringen, sociaal contact, vrij spelen en de typische kleuteractiviteiten ondersteunen. Leerkrachten kunnen hen hierin adviseren. Een aantal tips hiervoor zijn:

- Spelen van Twister
- Actief spelen in de speeltuin
- Zelf een hindernis bouwen
- Een bezoek brengen aan de binnenspeeltuin
- Trampoline springen
- Samen spelen
- Zelf laten opruimen
- Elke avond voorlezen
- Geef kinderen de kans om zich te vervelen en risicovol te spelen.

Executieve functies als dirigent

Executieve functies (EF) zijn een verwevenheid van sociale, emotionele en intellectuele vaardigheden. Het zijn hersenprocessen die een bepaald niveau van aanpasbaarheid in het gedrag en het leren weergeven. De kleuterperiode is een zeer breingevoelige fase voor de ontwikkeling van EF. Volgens verschillende wetenschappers geven de EF een betere indicatie aan van het mogelijke schoolsucces van een leerling dan het intelligentieniveau. EF worden ook sterk gestimuleerd tijdens allerlei vormen van beweging.

Conclusie

Het boek 'Help te veel kinderen vallen uit op school' is één van de weinige boeken waarin zo expliciet wordt ingegaan op het belang van schoolrijpheid. Het boek is verhelderend en praktisch geschreven. Er staan veel goede en eenvoudige tips in waarmee je de ontwikkeling van jonge kinderen op diverse manieren kunt stimuleren.

Tegelijkertijd schetst de auteur allerlei situaties die ik niet of nauwelijks herken. In het boek staat bijvoorbeeld dat veel scholen IQ testen gebruiken wanneer getwijfeld wordt aan het vermogen van kinderen om te leren. Ook wordt gerefereerd aan 4 en 5 jarige kleuters die nog niet schoolrijp zijn en moeten leren lezen, rekenen en schrijven. Deze voorbeelden kom ik niet tegen, terwijl ik dagelijks veel en uiteenlopende scholen bezoek. Aangezien de auteur uit Vlaanderen komt, is het ook mogelijk dat de situatie in België anders is dan die in Nederland.

Uiteraard zie ik wel dat steeds meer jonge kinderen te weinig bewegen, te weinig ontwikkelingsprikkelers ontvangen en teveel tijd hebben doorbrengen met een tablet. Dat vind ik ook een zorgelijke ontwikkeling. Ik hoop dan ook van harte dat de kennis uit dit boek ook wordt verspreid naar ouders, bijvoorbeeld via consultatiebureaus. Helaas zien we vaak dat waar ouders tekort schieten, van leerkrachten wordt gevraagd om dit te compenseren. En dat terwijl opvoeden nog altijd een eerste taak van ouders behoort te zijn.

Het boek kan rechtstreeks bij de auteur besteld worden. Stuur dan een mail naar: guystevens4356@gmail.com.